

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kielce, dnia 21.10.2014 r.

PS-II.431.46.2014

Siostra Elżbieta Kot
Dyrektor
Niepublicznej Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej
„Nasz Dom”
Ul. Szkolna 19
27-400 Ostrowiec Świętokrzyski

Wydział Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, przesyła wystąpienie pokontrolne z zaleceniami z kontroli kompleksowej, która przeprowadzona była w dniach 1-3 października 2014 r. w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej „Nasz Dom” w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Szkolna 19.

Kontrola przeprowadzona była na podstawie:

- art. 122 i 197 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2013 poz. 135 ze zm.),
- rozporządzenie MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Powiatowego i Województwa w Wydziale Polityki Społecznej, w składzie:

- 1. Pani Anna Konieczna** – Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 14), upoważnienie nr 891/2014 z dnia 22.09.2014 r. - przewodnicząca zespołu kontrolerów,
- 2. Pani Katarzyna Arendarska** - Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 19), upoważnienie nr 892/2014 z dnia 22.09.2014 r.

Zakres kontroli obejmował następujące zagadnienia:

1. Przestrzeganie przepisów określających zasady działania placówki.
2. Przestrzeganie standardu opieki i wychowania.
3. Zaspakajanie potrzeb dzieci i respektowanie praw dzieci.
4. Działania placówki na rzecz utrzymywania przez dziecko kontaktów z rodziną.

Okres objęty kontrolą: stan aktualny na dzień kontroli.

Opis działalności placówki w kontrolowanym zakresie.

Przestrzeganie przepisów określających zasady działania placówki.

Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Nasz Dom” z Ostrowca Św. zgodnie z Umową Nr 1/2012 z dnia 28 września 2012 r. zawartą z Powiatem Ostrowieckim realizuje zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Termin realizacji zadania ustalony został od 1 października 2012 r. do 30 września 2017 r. tj. na okres 5 lat. Miesięczny koszt utrzymania dziecka w placówce jest zróżnicowany ze względu na powiat, z którego dziecko pochodzi. Koszt utrzymania dziecka pochodzącego z powiatu ostrowieckiego wynosi 2416,72 natomiast dla dzieci z innych powiatów – 2904,25 zł. Aktualnie w placówce połowa dzieci pochodzi z powiatu ostrowieckiego, pozostałe z innych powiatów – zatem stwierdzić należy, że średni miesięczny koszt utrzymania jednego dziecka w placówce wynosi 2660,48 zł. Mając na uwadze fakt, że średni miesięczny wojewódzki koszt utrzymania dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wszystkich typów, poza rodzinną) wynosi 3884,42 zł., kontrolujący stwierdzili, że w placówce „Nasz Dom” koszt ten jest niski. Poza tym koszt ten jest jednym z najniższych dla placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego w skali województwa. Placówka boryka się z problemami finansowymi, nie tylko z powodu braku wystarczających środków na odzież i obuwie dla wychowanków, ale także z innymi, np.: nieterminowe opłacanie składek ZUS. Stwierdzić należy zatem, że dotacja przekazywana przez starostę nie pokrywa wszystkich potrzeb.

Kontrolujący zwrócili również uwagę na fakt, jakim jest zróżnicowany ze względu na powiat, z którego dziecko pochodzi - koszt utrzymania dziecka w placówce „Nasz Dom”. Z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nie wynika, że koszt ten może być w taki

sposób ustalany. W Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego dla placówki „Nasz Dom” w Ostrowcu Św. na 2014 r. ogłoszono jeden koszt średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka - w wysokości: 2 904, 25 zł.

Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Nasz Dom” funkcjonuje w oparciu o regulamin organizacyjny z dnia 01.10.2012 r. zatwierdzony przez Przełożoną Prowincjalną Prowincji Krakowskiej oraz statut. Ostatnia aktualizacja dokumentów miała miejsce w dniu 01.10.2012 r. i dotyczyła zmiany nazwy placówki oraz zasad jej funkcjonowania w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Z dokumentacji wymienionej w/w rozporządzeniu, placówka prowadzi następującą:

- 1) Ewidencję dzieci, która zawiera: nazwisko i imię, datę i miejsce urodzenia, dane o rodzicach, adres rodziców, datę umieszczenia w POW i informację o poprzednim miejscu pobytu, datę opuszczenia placówki oraz informację o aktualnym miejscu pobytu, podstawę prawną i uwagi.
- 2) Diagnozę psychofizyczną dziecka, która opracowywana jest w ciągu miesiąca od przyjęcia dziecka do placówki przez psychologa i pedagoga zatrudnionych w placówce. Dokument zawiera wszystkie elementy, o których mowa w rozporządzeniu, tj.: przyczyny kryzysu, relacje dziecka z jego najbliższym otoczeniem, rozwój umysłowy, emocjonalny i społeczny, mocne strony dziecka oraz wskazania do dalszej pracy z dzieckiem.
- 3) Indywidualny plan pracy z dzieckiem - zgodnie z zapisami w/w rozporządzenia powinien nazywać się: plan pomocy dziecku, który opracowuje się stosownie do okoliczności, rozwoju psychicznego i fizycznego, stanu zdrowia i stopnia dojrzałości dziecka oraz z uwzględnieniem jego zdania.

W trakcie kontroli przeanalizowano indywidualne plany pracy z dzieckiem 4 wychowanków, z których wynika, iż plany opracowywane są na rok szkolny i zawierają następujące elementy: cel główny, w którym określone działanie to wspieranie rozwoju dziecka. Zgodnie z § 14 rozporządzenia cel pracy z dzieckiem uwzględnia powrót dziecka do rodziny, umieszczenie dziecka w rodzinie przysposabiającej, umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej lub przygotowanie dziecka do usamodzielnienia. Powyższe cele zostały ujęte w *kierunkach działań na przyszłość*, które zostały wpisane jako jeden z elementów planu. Ponadto indywidualny plan zawiera cele szczegółowe, np.: wdrażanie

dziecka do dbałości o zdrowie, higienę i rozwój fizyczny; wspomaganie procesu poznawczego i edukacyjnego oraz wychowanie do samodzielności i bycia wartościowym członkiem społeczeństwa, które z kolei podzielone zostały na poszczególne zadania do realizacji. Dokument zawiera również ocenę podejmowanych działań za pierwsze i drugie półrocze.

W związku z powyższymi uwagami, należy zmodyfikować plany pod kątem nazwy oraz celu pracy z dzieckiem (głównego).

- 4) Kartę pobytu - w której stwierdzono brak wszystkich obszarów określonych w rozporządzeniu oraz comiesięcznej oceny. Dokument należy zmodyfikować zgodnie z wytycznymi zawartymi w § 17 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W związku z tym, iż placówka zatrudnia pedagoga, zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 3 i 4 w/w. rozporządzenia powinny być prowadzone: arkusze badań i obserwacji pedagogicznych i karty udziału w zajęciach z opisem ich przebiegu dla wychowanków, którzy wymagają zajęć specjalistycznych. Z analizy dokumentacji prowadzonej przez pedagoga wynika, iż prowadzony jest zeszyt, w którym odnotowywane są informacje o przeprowadzonych zajęciach z wychowankami oraz „karty dziecka”, które zawierają datę oraz przebieg obserwacji. Powyższe karty częściowo odzwierciedlają arkusze obserwacji pedagogicznych. W związku z tym, iż dokumentacja pedagoga jest niepełna, należy prowadzić dla każdego dziecka arkusze badań i obserwacji pedagogicznych. Natomiast dla dzieci wymagających pracy z pedagogiem karty udziału w zajęciach specjalistycznych. Również psycholog, który do września b. r. był zatrudniony w placówce na umowę o dzieło nie prowadził wymaganej rozporządzeniem dokumentacji. Jednak w stosunku do braku dokumentacji psychologa siostra dyrektor, w dniu 02.10.2014 r. złożyła pisemne wyjaśnienie (**zał. nr. 1**) z którego wynika, iż wymiar czasu pracy na jaki był zatrudniony psycholog, tj. do 4 godzin tygodniowo, nie pozwalał na całościową obserwację wychowanków i prowadzenie pełnej dokumentacji. Obecnie placówka czyni starania o zwiększenie dotacji i zatrudnienie psychologa.

Ponadto w placówce prowadzone są karty terapii logopedycznej, które zawierają: imię i nazwisko, diagnozę logopedyczną, przebieg terapii (datę i tematykę zajęć, podpis – uwagi).

Placówka opiekuńczo – wychowawcza prowadzi również akta osobowe wychowanków, które zawierają następującą dokumentację: odpis skrócony aktu urodzenia, postanowienia sądu o umieszczeniu w placówce, skierowanie do placówki, diagnozy z Poradni Psychologiczno –

Pedagogicznej, opinie ze szkoły, orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, świadectwa szkole i dyplomy, a także dokumentację medyczną i in.

Ponadto placówka oprócz w/w dokumentacji prowadzi szereg innych dokumentów, m.in.: zeszyt zarządzeń i informacji, w którym odnotowywane są sprawy dotyczące funkcjonowania i działalności placówki, zeszyt kontaktów ze szkołą, zeszyt zarządzeń ogólnych, w którym np.: ustalane są zastępstwa.

Zgodnie z art. 136 – 138 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2013 poz. 135 ze zm.) w placówce winien działać zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, który dokonuje oceny dziecka w celu:

- ustalania aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka,
- analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną,
- modyfikowania planu pomocy dziecku,
- monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie,
- oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb,
- oceny możliwości powrotu dziecka do rodziny lub umieszczenia go w rodzinnej pieczy zastępczej,
- informowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej. Następnie zespół powinien dokonać okresowej oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb – nie rzadziej niż co pół roku, a w przypadku dziecka poniżej 3 lat nie rzadziej niż co trzy miesiące. Po dokonaniu okresowej oceny sytuacji dziecka, zespół formułuje na piśmie wnioski dotyczący zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce i przesyła go do sądu.

W placówce „Nasz Dom” działa stały zespół, w skład, którego zazwyczaj wchodzi: siostra dyrektor, pedagog, pracownik socjalny placówki, wychowawcy placówki. Na zespoły, na których omawiana jest sytuacja wszystkich wychowanków, placówka zaprasza również przedstawicieli szkół, do których uczęszczają wychowankowie, policji, PCPR – ów. Z protokołów wynika, że w posiedzeniach zespołu nie uczestniczy przedstawiciel Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej, który zgodnie z art. 137 ust. 1 ustawy, o której mowa powyżej – winien wchodzić w skład zespołu. W bieżącym roku odbyło się 9 posiedzeń zespołów, na których omówiono sytuację zdrowotną, szkolną, wychowawczą a także rodzinną wychowanków. Ponadto zespół omówił również aktualne problemy i sprawy różne dotyczące wychowanków. Po omówieniu sytuacji dziecka, zespół sformułował wnioski co do dalszej pracy z dzieckiem oraz co do zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce.

Następnie, w przypadku wychowanków, których należy umieścić w placówce działającej na podstawie innych przepisów – przesyła informację do właściwego sądu. Po dokonaniu okresowej oceny – placówka przesyła informację do sądu tylko w przypadku wychowanków, u których zespół zdecydował o zmianie środka wychowawczego, uregulowaniu sytuacji prawnej, itp.

Spośród 31 wychowanków przebywających w placówce – 13 wychowanków ma uregulowaną sytuację prawną, z tego 12 zgłoszonych jest do Ośrodka Adopcyjnego. W przypadku jednej wychowanki, której pobyt w placówce trwa ponad 2 lata należy opracować informację do sądu, o której mowa w art. 100 ust. 4 pkt 4a przedmiotowej ustawy (tj.: „Dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej, w terminie 18 miesięcy od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej składa do właściwego sądu wnioski wraz z uzasadnieniem o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka celem zbadania zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo umieszczenia go w rodzinie przysposabiającej”), do której dołącza się opinię gminy lub podmiotu prowadzącego pracę z rodziną.

Przestrzeganie standardu opieki i wychowania.

W okresie objętym kontrolą w placówce umieszczonych było łącznie 31 wychowanków w wieku od 3 lat do 18 lat. Wśród wychowanków jest 5 dzieci poniżej 10 r. ż. (w tym: 1 dziecko - 3 lata, 1 dziecko – 5 lat, 1 dziecko – 7 lat, 1 dziecko, 8 lat, 1 dziecko – 9 lat). Trzyletnie dziecko zostało przyjęte z rodzeństwem, które jest w wieku powyżej 10 r. ż. Natomiast czwórka pozostałych małoletnich dzieci to rodzeństwo, które zostało skierowane do placówki ze względu na brak możliwości umieszczenia dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej, a także ze względu na stan zdrowia (1 dziecko z rodzeństwa posiada orzeczenie o niepełnosprawności i jedno posiadało takie orzeczenie do końca czerwca 2014 r.). Wśród wychowanków jest: 6 rodzeństw 2-osobowych, 1 rodzeństwo 4-osobowe i 1 rodzeństwo 5-osobowe. Wychowankowie pochodzą z następujących powiatów: ostrowieckiego – 15, skarżyskiego – 7, z Myszkowa - 4, Pszczyny – 2, z Kędzierzyna Koźle – 2, Nowego Dworu Mazowieckiego – 1. Łącznie z terenu województwa świętokrzyskiego pochodzi 22 dzieci, pozostałe pochodzą z terenu innych województw. Większa połowa wychowanków, tj. osiemnastu przed umieszczeniem w Placówce „Nasz Dom” w Ostrowcu przebywało w pieczy zastępczej, z tego: 6 dzieci w rodzinnym domu dziecka, 6 dzieci w rodzinie zastępczej i 6 dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Pozostałe dzieci (13) przed umieszczeniem w POW „Nasz Dom” przebywały w domach rodzinnych pod opieką rodziców/rodzica. Sześcioro spośród wychowanków to pól sieroty.

Od stycznia 2013 r. do dnia kontroli, placówkę opuściło 21 wychowanków: 13 powróciło do domów rodzinnych, 3 się usamodzieliło, 3 wychowanków umieszczonych zostało w rodzinie zastępczej, 2 wychowanków zostało przysposobionych.

Wszyscy wychowankowie przebywający aktualnie w placówce, umieszczeni zostali w niej na podstawie postanowień sądu.

Niepubliczna Placówka Opiekuńczo Wychowawcza „Nasz Dom” z Ostrowca Św. swoją działalność opiekuńczo-wychowawczą realizuje zgodnie z planem pracy na rok szkolny 2014/2015 opracowanym i zatwierdzonym 01.09.2014r. Z analizy dokumentu wynika, iż został on opracowany na podstawie nieobowiązujących aktów prawnych, które należy uaktualnić.

Priorytetem funkcjonowania placówki jest stworzenie warunków jak najbardziej zbliżonych do rodzinnych oraz udzielenie najlepszej opieki, pomocy i wsparcia dzieciom i ich rodzinom w sytuacji kryzysowej. Ponadto placówka dąży do najszybszego powrotu dziecka do rodziny lub znalezienia wychowawczego środowiska zastępczego.

Całodobową opiekę i wychowanie wychowankom zapewnia wykwalifikowana kadra tj.: 8 wychowawców (w przeliczeniu na 1 wychowawcę przypada ponad 3 dzieci), pedagog/pracownik socjalny, logopeda oraz pielęgniarka. W trakcie kontroli przeanalizowano akta osobowe dyrektora placówki i dwóch wychowawców pod kątem wymagań kwalifikacyjnych. W/w osoby zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej posiadają kwalifikacje do pracy na stanowiskach, na których są zatrudnieni.

Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, iż w trakcie wyjść poza placówkę pod bezpośrednią opieką 1 wychowawcy przebywa 12 dzieci starszych. Jeżeli natomiast są to dzieci młodsze i niepełnosprawne to pod opieką 1 wychowawcy jest od 3-4 dzieci.

Z analizy grafiku pracy za miesiąc wrzesień i października 2014r. opieka nad dziećmi w ciągu dnia przedstawia się następująco:

- 1 wychowawca od 6.00 do 18.00,
- 2 - 4 wychowawców od 14.00 do 22.00,
- 2 wychowawców w soboty i niedziele od 9.00 do 21.00.

Natomiast opieka nad wychowankami w godzinach nocnych sprawowana jest przez jednego wychowawcę, co jest niezgodne z § 20 rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r.

w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej, który mówi, iż (...) w placówce opiekuńczo – wychowawczej (...), w której przebywa więcej niż 14 dzieci, w godzinach nocnych, opiekę sprawują co najmniej 2 osoby pracujące z dzieckiem, w tym 1 wychowawca. W związku z tym, iż na co dzień w placówce przebywa 22 wychowanków należy zwiększyć liczbę osób sprawujących opiekę nocną nad dziećmi. Dyrektor placówki poinformowała osoby kontrolujące, iż oprócz wychowawcy dyżurującego do dyspozycji przez całą dobę, w nagłych przypadkach jest s. pielęgniarka oraz s. dyrektor. Ponadto s. dyrektor poinformował, iż opieka nocna sprawowana jest w sposób zapewniający bieżący i stały nadzór nad dziećmi, poprzez kilkukrotne obchody nocne przeprowadzane przez wychowawcę dyżurującego. Z każdego dyżuru nocnego wychowawca zdaje relacje dyrektorowi placówki o przebiegu dyżuru. Placówka nie prowadzi dokumentacji w powyższym zakresie.

Placówka „Nasz Dom” posiada opracowany regulamin bezpieczeństwa (brak daty opracowania), który określa zasady wyjść wychowanków poza teren placówki. Wszystkie wyjścia wychowanków są odnotowywane w *Karcie wyjść i wyjazdów (zał. 2)*, która zawiera: datę, godzinę wyjścia i powrotu, treść i podpis wychowanka oraz podpis wychowawcy. W trakcie kontroli przeanalizowano „wyjścia” w okresie od 12 - 30.09.2014 r., których było 31. W 10 przypadkach stwierdzono brak podpisu wychowawcy, a w 8 brak określonej godziny wyjścia i powrotu wychowanków. W związku z tym, karty wyjść należy prowadzić na bieżąco i rzetelnie.

Z uwagi na przebywanie w placówce znacznie większej liczby młodzieży placówka zmienia również priorytety pracy opiekuńczo-wychowawczej z dziećmi i organizację pracy. W związku z tym opracowany został nowy regulamin dla młodzieży (*zał. nr 3*), który określa inne zasady obowiązujące w „Naszym Domu”, a także zasady obowiązujące w czasie nauki, korzystania ze sprzętu komputerowego, TV, telefonów komórkowych itp., a także wyjść poza teren placówki i form spędzania wolnego czasu.

Ponadto obowiązujący dotychczas system nagród i kar (wyróżnienie udzielone przez dyrektora, nagroda rzeczowa, udział w dodatkowych imprezach, wycieczkach itp. oraz udzielenie nagany, zakaz wyjścia - nie dotyczy urlopowania do domu rodzinnego, dodatkowe dyżury porządkowe na terenie placówki) jest w trakcie modyfikacji z uwagi na przebywanie w placówce większej liczby młodzieży i tym samym dostosowania systemu adekwatnie do wieku rozwojowego wychowanków.

Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, iż 10 wychowanków sprawia problemy wychowawcze, które przejawiają się: wulgarnym zachowaniem, paleniem papierosów, samookaleczeniami, kradzieżami, niekontrolowanymi napadami złości, agresją słowną

i fizyczną. Placówka, aby zapobiegać tego typu problemom organizuje zajęcia indywidualne i grupowe z psychologiem i pedagogiem, zajęcia profilaktyczne oraz korekcyjno – kompensacyjne na terenie placówki. Wychowankowie mobilizowani są do pracy nad sobą, nawiązanie prawidłowych relacji z rówieśnikami. Ostatecznymi rozwiązaniami, jakie podejmuje placówka w przypadkach szczególnych i trudnych, w stosunku do wychowanków jest umieszczenie w MOS lub MOW.

Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Nasz Dom” z Ostrowca Św. powyższy standard opieki i wychowania realizuje we współpracy z PCPR w Ostrowcu Św., Sądem Rodzinnym z Ostrowca Św. i Opatowa, Świętokrzyskim Ośrodkiem Adopcyjnym w Kielcach, Katolickim Ośrodkiem Adopcyjnym w Radomiu, ośrodkami pomocy społecznej, z terenu których pochodzą dzieci, poradniami psychologiczno – pedagogicznymi, a także stowarzyszeniami i fundacjami działającymi w obszarze pieczy zastępczej i pomocy społecznej.

Zaspakajanie potrzeb dzieci i respektowanie ich praw.

Zgodnie z § 18 rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720), placówka zaspakaja potrzeby dzieci, poprzez zapewnienie im:

- **pokoji mieszkalnych** 1, 2 i 3 – osobowych, wyposażonych w odpowiednie meble, tj.: tapczany, biurka, szafy ubraniowe, szafki. W niektórych pokojach meble uległy częściowemu zniszczeniu i zużyciu. Siostra dyrektor poinformowała, że część mebli będzie w niedługim czasie wymieniona, a część zostanie naprawiona. Pokoje są właściwie oświetlone, a ich powierzchnia zapewnia przechowywanie rzeczy osobistych i swobodne korzystanie z wyposażenia. Poza meblami, w pokojach znajdowały się zabawki, książki i inne rzeczy osobiste wychowanków. W pokojach było czysto;
- **łazienek z miejscem do prania i suszenia rzeczy osobistych i toalet, w ilości umożliwiającej korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny** - placówka dysponuje 8 łazienkami, z czego w 2 są pralki i suszarki. Poza tym placówka korzysta z pralni i suszarni usytuowanych w budynku SOW. Wychowankowie mają do dyspozycji osiem toalet, zapewniających intymność podczas korzystania z nich;

- **miejsca do nauki** – wychowankowie mogą uczyć się w pokojach mieszkalnych, pokoju wypoczynkowym, świetlicy i sali komputerowej. Wszystkie te pomieszczenia dostosowane są do odrabiania lekcji i nauki;
- **miejsca do przygotowywania posiłków, zapewniającego odpowiednie warunki do przechowywania i obróbki żywności** – w placówce są dwa aneksy kuchenne, wyposażone w odpowiednie meble i sprzęt AGD, gdzie wychowankowie mają możliwość samodzielnego przygotowywania posiłków. Placówka korzysta z kuchni ogólnej usytuowanej przy SOW, gdzie przygotowywane są obiady. W aneksach kuchennych wychowankowie przygotowują sobie śniadania i kolacje, a także inne potrawy (np. na własne urodziny: sałatki, ciasta);
- **wspólnej przestrzeni mieszkalnej, w której można spożywać posiłki, stanowiącej miejsce spotkań i wypoczynku** – placówka dysponuje następującymi pomieszczeniami, w których dzieci mogą spożywać posiłki, spotykać się i wypoczywać: jadalnią, aneksami kuchennymi (po jednym w każdej autonomii), pokojami wypoczynkowymi (po 1 na każdej autonomii), świetlicą, salą komputerową, salką sportową, pracownią manualno-hafciarską, pracownią dekoratorsko-plastyczną. Ze wszystkich pomieszczeń wychowankowie mogą korzystać w czasie wolnym od nauki. Wszystkie pomieszczenia są odpowiednio wyposażone oraz estetycznie urządzone;
- **wyżywienia dostosowanego do potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia dziecka i dostępu przez całą dobę do podstawowych produktów żywnościowych oraz napojów** – dzienna stawka żywieniowa na jednego wychowanka wynosi 15,42 zł. Placówka zapewnia wychowankom 5 posiłków dziennie: śniadanie, II śniadanie, obiad z dwóch dań, podwieczorek i kolację. Po analizie jadłospisów za okres od 08.05-17.06.2014, 28.07-06.08.2014, 26.09-05.10.2014 - kontrolujący stwierdzi, że posiłki są zróżnicowane i urozmaicone. Wychowankowie, z którymi rozmawiali kontrolujący twierdzili, że posiłki są smaczne, a jeżeli chodzi o ilość, to wychowankowie sami decydują o tym jakiej wielkości porcję skonsumują – nakładając sobie ją samodzielnie na talerz. Wychowankowie zgłaszają swoje upodobania i potrzeby co do rodzajów posiłków osobom odpowiedzialnym za układanie jadłospisu i przygotowywanie posiłków. Dodatkowe produkty żywnościowe znajdują się w aneksach kuchennych, do których wychowankowie mają dostęp przez całą dobę. W trakcie kontroli, w aneksach

znajdowały się: jabłka, pieczywo, cukier, herbata, masło, dżem, serki topione, wędlina. Kontrolujący zaproponowali dyrektorowi, by zwiększyć ilość produktów spożywczych w aneksach, o takie z których wychowankowie samodzielnie będą mogli przygotować posiłek (np.: mleko, płatki kukurydziane, kisiel, itp.). W jednym z aneksów – wychowanek spożywał przyrządzony przez siebie posiłek (kanapki z wędliną). Obiady przygotowywane są przez kuchnię, natomiast wychowankowie samodzielnie przygotowują sobie śniadania i kolacje, dania na przyjęcie urodzinowe lub z innych okazji. Ponadto wychowankowie pomagają na kuchni;

- **dostępu do opieki zdrowotnej, a także produktów leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych wraz z pokryciem udziału środków własnych dziecka – do wysokości limitu przewidzianego w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych** – opiekę lekarza pierwszego kontaktu wychowankom zapewnia NSZOZ „Gomed” w Ostrowcu Św. Wszystkie dzieci są objęte systematyczną opieką lekarza stomatologa. Wychowankowie przebywający aktualnie w placówkach korzystali/korzystają z konsultacji lekarzy specjalistów, tj.: ortopedy, okulisty, psychiatry, dermatologa, ginekologa, alergologa, laryngologa, endokrynologa, kardiologa, neurologa, a także poradni specjalistycznych, tj.: poradni wad postawy i leczenia chorób piersi. Spośród aktualnie przebywających w placówce wychowanków – 22 przebywało w szpitalach, na różnych oddziałach, z powodu: infekcji górnych dróg oddechowych (15, w tym 1 wychowanek również z powodu astmy, 1 – niedosłuchu, 1 – również z powodu atopowego zapalenia skóry), zaburzeń opozycyjno-buntowniczych (1), skoliozy i innych schorzeń kończyn dolnych (3), nieżytu jelit (2), padaczki (1), jedna wychowanka każdego roku jest 2 razy hospitalizowana na oddziale endokrynologiczno-diabetologicznym.

Spośród wychowanków- jeden przyjmuje leki zlecone przez lekarza. Ośmioro spośród wychowanków posiada orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (w tym dwoje w stopniu umiarkowanym i 3 w stopniu lekkim). Dziewięcioro dzieci uczęszcza na gimnastykę korekcyjną, która odbywa się na terenie szkoły;

- **dostępu do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, a także terapeutycznych i rewalidacyjnych, o ile takie są wskazane dla dzieci, a także dostępu do udziału w zajęciach pozalekcyjnych i rekreacyjno-sportowych** – wszystkie dzieci uczestniczą w zajęciach, w tym, w zajęciach:

- korekcyjnych/kompensacyjnych/wyrównawczych – 29 dzieci. Są to zajęcia prowadzone na terenie placówki i szkół, do których uczęszczają wychowankowie. Wśród zajęć są również zajęcia profilaktyczno-wychowawcze prowadzone na terenie placówki przez pedagoga zatrudnionego w placówce, a także rewalidacyjne, które odbywają się na terenie szkoły i logopedyczne;
 - zajęcia pozalekcyjne organizowane na terenie placówki – uczestniczą w nich wszystkie dzieci i są to następujące zajęcia: manualno-hafciarskie, dekoratorsko-plastyczne, sportowo-rekreacyjne, muzyczno-taneczno-teatralne, bibliotekarskie, lingwistyczne, ogrodniczo-florystyczne. W placówce działa grupa modlitewna, w której udzielają się tylko chętni wychowankowie;
 - zajęcia pozalekcyjne poza placówką – uczestniczy w nich 22 wychowanków i są to następujące rodzaje zajęć: SKS na terenie szkół, do których uczęszczają wychowankowie, gimnastyka korekcyjna, szkoła tańca współczesnego ODS Małwa.
- Poza zajęciami, w których uczestniczą wychowankowie, placówka organizuje różnego rodzaju imprezy, np.: wypoczynek letni i zimowy dla wychowanków (kolonie, obozy.)
- w bieżącym roku część wychowanków wyjechała na wakacje do: Borów Tucholskich, Wilkowic, Mszany Dolnej. Niektórzy wychowankowie uczestniczyli w imprezach religijnych, tj.: „Sercańskie Dni Młodych” w Pilszczyźnie, „Festiwalu Radosnych Serc”. Część wychowanków wyjechała na ferie zimowe - turnus rehabilitacyjny w Suchym Borze. Podczas roku szkolnego, placówka organizuje wychowankom: rajdy, wycieczki, wyjścia do kina, na basen, na place zabaw, spacer, wyjścia na imprezy plenerowe, organizuje gry i zabawy na świeżym powietrzu, zapewnia wychowankom dostęp do internetu, itp.;
- **odzieży, obuwia i innych przedmiotów osobistego użytku, stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb, zabawek odpowiednich do wieku rozwojowego dziecka, środków higieny osobistej, podręczników, pomocy i przyborów szkolnych** - placówka w poprzednim roku kalendarzowym na zakup odzieży, obuwia i bielizny przeznaczyła 2265 zł, co średnio w przeliczeniu na jednego wychowanka stanowi kwotę 6,29 zł miesięcznie. Sytuacja podobna jest w roku bieżącym. Większość rzeczy, ze względu na niższe ceny, kupowana jest w hurtowniach. Część garderoby, w którą zaopatrzeni są wychowankowie pozyskiwana jest od darczyńców. W trakcie oględzin pokoi mieszkalnych wychowanków – kontrolujący stwierdzili, że wychowankowie posiadali niezbędną ilość odzieży, obuwia i bielizny dostosowaną do wieku rozwojowego dziecka i pory roku. Odzież i bielizna znajdowały się w szafach

ubraniowych, w pokojach wychowanków, a obuwiu w szatni. Starsi wychowankowie mogą samodzielnie dokonywać zakupów odzieży, obuwia i bielizny – jednak ze względu na niskie środki, jakim placówka dysponuje na ten cel – zdarza się to sporadycznie. Dyrektor stwierdziła, że placówka będzie miała trudność, by zakupić potrzebną wychowankom kurtki i obuwiu na najbliższy sezon zimowy. Kontrolujący zaproponowali, by placówka wystąpiła na piśmie do Starosty o dodatkowe środki na ten cel.

Wychowankowie zaopatrzeni są w środki higieny osobistej, tj.: mydło lub żel do kąpieli, pastę do zębów, szampony, dezodoranty, gąbki do mycia, szczoteczki do mycia zębów, a także odżywki do włosów, toniki do twarzy i inne w zależności od indywidualnych potrzeb wychowanków. Większość wychowanków przechowuje środki w szafkach w swoich pokojach, a niektórzy wychowankowie w szafkach w łazienkach. Ponadto wychowankowie mają dostęp do środków do prania i sprzątnięcia. Dyrektor zapewniła, że wszyscy wychowankowie zostali wyposażeni w komplet książek, pomocy i przyborów szkolnych;

- **kieszonkowego (kwoty pieniężnej do dysponowania dla dzieci pow. 5 r. ż., nie niższą niż 8% kwoty 1000 zł. ustalonej przez dyrektora placówki co miesiąc) –** wszyscy wychowankowie pow. 5 r. ż. otrzymują kieszonkowe, które zróżnicowane jest ze względu na wiek wychowanków: dzieci w wieku od 5 – 8 lat otrzymują 30 zł miesięcznie, natomiast starsze, w wieku powyżej 8 r. ż. 50 zł miesięcznie. Zasady przyznawania i wypłacania kieszonkowego określa „Regulamin przyznawania kieszonkowego” (zał. nr 4). regulamin ponadto określa również w jakich sytuacjach kwota kieszonkowego jest zmniejszana/zawieszana/podwyższana. Odbiór kieszonkowego – wychowankowie potwierdzają własnoręcznym podpisem. W przypadku dzieci młodszych odbiór kieszonkowego – kwituje wychowawca własnoręcznym podpisem. Większość wychowanków (w obawie przed kradzieżą) przechowuje swoje kieszonkowe u wychowawcy. Kontrolujący zaproponowali, aby wychowankowie, którzy życzą sobie, aby kieszonkowe było przechowywane przez wychowawcę – wyrazili na to pisemną zgodę. Wydatkowanie kieszonkowego udokumentowane jest w formie kart oszczędności, w których odnotowywana jest każda wypłata, wpłata, potrącenie oraz cel na jaki zostały wypłacone pieniądze bądź potrącone. Z analizy kart oszczędności wynika, że wychowankowie przeznaczają kieszonkowe na: odzież, obuwiu, kosmetyki, kino, basen, przejazdy. W przypadku 6 wychowanków stwierdzono, że zostały dokonane potrącenia w wysokości 5-10 zł na

„misję”. W tej sprawie siostra dyrektor złożyła stosowne wyjaśnienie na piśmie (zał. nr 5);

- **dostępu do nauki, w tym również w szkołach usytuowanych poza miejscowością, w której znajduje się placówka oraz w systemie nauczania indywidualnego i opłatę za pobyt w bursie lub internacie, jeżeli dziecko uczy się poza miejscowością, w której znajduje się placówka, a także pomocy w nauce, w szczególności przy odrabianiu zadań domowych** – wszyscy wychowankowie placówki realizują obowiązek szkolny na różnych poziomach nauczania, w szkołach podstawowych uczy się – 10 wychowanków (w tym 1 wychowanka w Laskach), w gimnazjach – 9 wychowanków (w tym: 1 w MOW, 3 w Katolickim Gimnazjum), w szkołach zawodowych – 9 (w tym: 5 w MOS, 1 w OHP), w technikum – 2 wychowanków, w liceum katolickim – 1 wychowanka. Placówka pokrywa opłaty za pobyt 9 wychowanków w bursach/internatach, w wysokości od ok. 200 zł do 500 zł miesięcznie. W nauce pomagają wychowankom głównie wychowawcy, a w miarę możliwości również: stażyści, praktykanci i wolontariusze;
- **pokrycie kosztów przejazdu do i z miejsca uzasadnionego pobytu poza placówką** – placówka pokrywa koszty dojazdu wychowanków głównie do szkół.

Placówka przestrzega praw dziecka – prawa dziecka wywieszane są w placówce, w miejscu dostępnym dla dzieci (zał. nr 6). Są to następujące prawa:

- poszanowania godności - pracownicy placówki zwracają wychowankom uwagę na godność i prawa człowieka,
- wychowania w rodzinie – placówka stara się zapewnić dzieciom warunki zbliżone do rodzinnych, współpracuje z rodzinami wychowanków w celu ich powrotu do domu, współpracuje z ośrodkiem adopcyjnym – pod kątem przysposobienia dzieci,
- ochrony zdrowia i opieki medycznej – placówka troszczy się o zdrowie wychowanków – w placówce zatrudniona jest pielęgniarka,
- oświaty i nauki – wszyscy wychowankowie mają dostęp do nauki na różnych poziomach nauczania dostosowanego do indywidualnych potrzeb wychowanków,
- wypoczynku i rozrywki – wychowankowie mają czas wolny, który mogą spędzić jak chcą lub czas ten jest zorganizowany,
- wszechstronnego rozwoju osobowości,

- wolności wyznania i sumienia – placówka ze względu na swój religijny charakter wychowuje dzieci w wartościach chrześcijańskich, ale z poszanowaniem ich wolności i sumienia,
- dostępu do informacji – dzieci są informowane na bieżąco o sprawach ich dotyczących, mają dostęp do TV, internetu, telefonu, książek (w tym naukowych),
- ochrony przed wyzyskiem i poniżającym traktowaniem – placówka zwraca wychowankom uwagę na zachowania negatywne/niewłaściwe zachowanie, propaguje zachowania pozytywne, tj.: kultura słowa, życzliwość, poszanowanie drugiego człowieka,
- prywatności – wychowankowie posiadają w swoich pokojach rzeczy osobiste, sprawy osobiste, indywidualne/wstydlive/krępujące/rodzinne itp. omawiane są tylko w obecności konkretnego wychowanka.

Działania placówki na rzecz utrzymywania przez dziecko kontaktów z rodziną.

Placówka umożliwia wychowankom utrzymywanie przez nich kontaktów z rodzicami, członkami rodzin i osobami bliskimi. Placówka zabiega o to, by rodzice utrzymywali kontakt ze swoimi dziećmi, zarówno podczas odwiedzin w placówce, kontakt telefoniczny jak i poprzez urlopowanie.

Regularne osobiste kontakty z rodzicami i osobami bliskimi utrzymuje 12 wychowanków, natomiast sporadyczne 17 dzieci, a 4 dzieci nie ma w ogóle kontaktu z rodzicami. Spośród wszystkich wychowanków - 28 dzieci jest urlopowanych do domów rodzinnych lub przez dalszą rodzinę (ciotki i wujków, kuzynostwo, rodzeństwo). W przypadku jednego rodzeństwa urlopowanie dwudniowe odbyło się bez zgody sądu – jedynie na podstawie umowy spisanej między dyrektorem placówki, a wujkiem, ze względu na fakty, że zamieszkują oni poza granicami kraju.

W/w działania potwierdza dokumentacja, którą placówka posiada tj.: notatki służbowe sporządzone z wizyt w domach rodzinnych wychowanków, zeszyt kontaktów wychowanków z rodziną oraz kartę z informacją o częstotliwości kontaktów rodziców z dziećmi, a także informacje wpisywane przez wychowawców w karatach pobytu i planach pomocy.

Ustaleń dokonano na podstawie:

- rozmów z dyrektorem placówki, wychowawcami i wychowankami placówki,
- analizy dokumentacji: Regulaminu Organizacyjnego Placówki i Statutu, planów pracy z dzieckiem i kart pobytu, dokumentacji prowadzonej przez specjalistów, ewidencji wychowanków, diagnoz psychofizycznych dziecka, akt osobowych wychowanków,

dokumentacji z posiedzeń stałych zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, regulaminów wewnętrznych placówki, list wypłat kieszonkowego i kart oszczędności, kart odzieżowych i faktur z zakupów odzieży i obuwia, jadłospisów, dokumentacji medycznej wychowanków, dokumentacji dotyczącej kontaktów dziecka z rodzicami, informacji pisemnych przygotowanych przez placówkę na okoliczność kontroli,
- wizji lokalnej i oględzin pomieszczeń placówki.

Ocena realizacji przez placówkę zadań, w kontrolowanym zakresie:

1. Przestrzegania przepisów określających zasady działania placówki - zadanie realizowane jest prawidłowo z uchybieniami w zakresie braków formalnych w dokumentacji (o których mowa w treści wystąpienia), a także w funkcjonowaniu stałego zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka (nie poinformowanie Ośrodka Adopcyjnego o uregulowanej sytuacji prawnej jednego wychowanka). Ponadto niepokój i wątpliwości kontrolujących budzi fakt niskiego kosztu utrzymania dziecka w placówce oraz zróżnicowanie tych kosztów, ze względu na powiat, z którego dziecko pochodzi. Brak wystarczających środków na utrzymanie dziecka w placówce może prowadzić do obniżenia standardu usług opiekuńczo-wychowawczych świadczonych przez placówkę na rzecz wychowanków.
2. Przestrzegania standardów opieki i wychowania - zadanie realizowane jest prawidłowo z uchybieniami w zakresie sprawowania opieki w porze nocnej (brak drugiej osoby do opieki nad dziećmi w porze nocnej).
3. Zaspakajania potrzeb dzieci i respektowania ich praw - zadanie realizowane jest prawidłowo. Kontrolujący zaproponowali jedynie dyrektorowi placówki, by w miarę możliwości zwiększyła produkty żywnościowe dla wychowanków, w aneksach kuchennych, zwróciła się do starosty o dodatkowe środki na odzież i obuwie dla wychowanków, a także, by starsi wychowankowie wyrazili pisemną zgodą na przechowywanie kieszonkowego przez wychowawcę.
4. Działań placówki na rzecz utrzymywania przez dziecko kontaktów z rodziną – zadanie realizowane jest prawidłowo.

Mając na uwadze powyższe wydaje się następujące zalecenia:

1. Zmodyfikować plany pomocy dziecku i karty pobytu zgodnie z zapisami rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.
2. Zobligować pedagoga do prowadzenia dokumentacji wymaganej w/w rozporządzeniem.
3. Zapewnić wychowankom odpowiednią opiekę w porze nocnej, zgodnie ze wskazówkami zawartymi w wystąpieniu.
4. W przypadku wychowanki, która w placówce przebywa powyżej 2 lat – wysłać informację do sądu, zgodnie ze wskazówkami zawartymi w wystąpieniu.
5. Urlopować dzieci do domów rodzinnych i do rodziny wyłącznie za zgodą sądu.
6. W przypadku wychowanków, których dalszy pobyt w placówce jest zasadny – przesyłać informację do sądu.

Pouczenie.

Zgodnie z art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2013 poz. 135 ze zm.) kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia. Wojewoda, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń przedstawi stanowisko w sprawie ich uwzględnienia. W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń. W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę, kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 197 e i 197 f ustawy o której mowa, w przypadku niepodjęcia lub niewykonania czynności wynikających z zaleceń pokontrolnych, mających na celu ograniczenie lub likwidację stwierdzonych istotnych uchybień lub nieprawidłowości w funkcjonowaniu placówki opiekuńczo-wychowawczej, wojewoda może orzec o czasowym lub stałym cofnięciu zezwolenia na prowadzenie tej placówki.

Jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli zostaną ujawnione rażące zaniedbania lub zaniechania realizacji obowiązków ustawowych, wojewoda może wezwać jednostkę

samorządu terytorialnego do wyznaczenia wykonawcy zastępczego, w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od dnia otrzymania wezwania.

W przypadku niewyznaczenia przez jednostkę samorządu terytorialnego wykonawcę zastępczego w terminie, o którym mowa, wojewoda może wystąpić do sądu administracyjnego ze skargą na bezczynność organu jednostki samorządu terytorialnego.

Zgodnie z art. 198 ustawy - kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 10 000 zł.

Anna Kowalczyk
Stefanina Arcymolka

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Anna Segiecińska
.....
DYREKTOR
WYDZIAŁU OPIEKUNCTWA I KRAJOWEJ

NIEPUBLICZNA PLACÓWKA
OPIEKUNCTWO-WYCHOWAWCZA
„NASZ DOM”
ZGROMADZENIA SIÓSTR FRANCISZKANEK
RODZINY MARYI
ul. Szkolna 19, tel. 041 265 26 30
27-400 Ostrowiec Św.
NIP 661-23-10-114, REGON 040001296-0005C

DYREKTOR
NPO-W „Nasz Dom”
s. Elot
s.mgr Elżbieta Kot